

Fogalomtár

„népek tavasza”: 1848-ban Európában forradalmi hullám söpört végig.

„márciusi ifjak”: azon fiatalok összessége, akik részt vettek az 1848-as forradalmi megmozduláson.

12 pont: Irinyi József által megfogalmazott követelés, amely felirati javaslatból vált kiáltvánnyá.

nemzetőrség: a közrendre vigyázó, fegyveres testület.

Országos Honvédelmi Bizottmány: gróf Batthyány Lajos lemondását követően a magyarországi végrehajtó hatalom legfőbb testülete (kormány) volt.

„áprilisi törvények”: 1848. április 11-én elfogadott (szentesített) törvénykönyv.

népképviseleti választójog: nem a rendiség, hanem a népképviselet alapján választanak.

olmützi alkotmány: 1849. március 4-én, Ferenc József által kiadott vagy kényszerített alaptörvény.

dicsőséges tavaszi hadjárat: 1849. márciusa és májusa között lezajló magyar győzelemsorozat.

detronizáció: a Habsburg-ház trónfosztása.

kormányzó elnök: a parlamentnek felelős, korlátozott államfői jogkörrel felruházott személy.

Függetlenségi Nyilatkozat: 1849. április 19-én adott magyar válasz az olmützi alkotmányra, ami az önvédelmi háború alapjául szolgált és kijelentette a szuverén magyar államiságot.

kiáltvány: nyilvános bejelentés, felhívás, mozgósító hangvételű közlés.

világosi fegyverletétel: 1849. augusztus 13-án, Görgei Artúr vezette magyar seregek Világosnál letették a fegyvert az oroszok előtt.

„bresciai hiéna”: Haynau osztrák tábornok elnevezése.

megtorlás: megfélemlítő hatású, elrettentő büntetés egy kárt, bajt, felfordulást okozó, a fennálló rend ellen lázadó cselekedetért, szervezkedésért, harcért.

13 aradi vértanú: 1849. október 6-án Aradon kivégzett, mártírhalált halt magyar honvédtiszt.

Bach rendszer: Alexander Bach nevéhez fűződő, önkényuralmi berendezkedés.

aktív ellenállás: összeesküvések, merényletek
(résztevőivel kíméletlenül leszámoltak)

passzív ellenállás: résztvevői nem vállaltak hivatalt, nem fizettek adót a császári rendeleteket sorra kijátszották.

„nemzet prókátora”: Deák Ferenc egyik elnevezése.

politikai emigráció: vezető politikusok általi ország elhagyása, amellyel a nekik nem tetsző rendszer ellen tiltakoztak.

Magyar Nemzeti Igazgatóság: Párizsban működő emigráns kormány.

Dunai Államszövetség: Duna menti kisebb államok összefogása.

„turini remete”: Kossuth Lajos elnevezése.